

**МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

”*20.07.23*” 2023 року

Протокол № _____

Проректор з навчально-методичної роботи

проф. Вернидуб Р.М.

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

освітньої програми

Екологія

галузі знань

10 Природничі науки

спеціальності

101 Екологія

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Шифр за навчальним планом ПП 1.05

Київ 2023

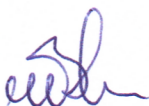
Розробники програми: доктор біологічних наук, професор Волошина Н.О.

Рецензенти: Карлащук С.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
кафедри екології та зоології КНУ імені Тараса Шевченка

Шевченко В.Г., кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Обговорено та рекомендовано до друку на засіданні Науково-методичної ради
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
«24» нової 2023 року, протокол № 2

Голова НМР

Роман Вернидуб

I. Пояснювальна записка

Програма нормативної навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності (екологія)» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр», галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 101 Екологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є модель фахівця-еколога в сучасних умовах ринку праці, його компетентностей і програмних результатів навчання.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» розпочинається в 1 семестрі на 1 курсі, з паралельним вивченням освітніх компонентів «Екологія», «Екологія людини» обов'язкової частини циклу професійної підготовки навчального плану освітньо-професійної програми «Екологія» освітнього рівня бакалавр.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є формування у студентів основ розуміння сучасної фундаментальної бази екології, особливостей навчання за освітніми програмами зі спеціальності 101 Екологія, найважливіших напрямків роботи екологічної галузі, профільного міністерства, екологічних служб, екологічних громадських організацій, підприємницькій діяльності, які знайдуть своє застосування в практичній роботі фахівця-еколога.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

- знати і розуміти основні напрямки роботи еколога в сучасних умовах ринку праці;
- здійснювати пошук і використовувати інформаційні та комунікаційні технології, вміти інформувати громадськість про стан екологічної безпеки;
- вміння критично мислити, працювати самостійно і в команді, усвідомлювати відповідальність за прийняття рішень.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ПРН02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. ПРН03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. ПРН07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням інноваційних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду. ПРН09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення. ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології. ПРН19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК08. Здатність до участі у проведенні досліджень на відповідному рівні. ФК13. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля, природоохоронної діяльності та збалансованого природокористування. ФК14. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук. ФК24. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	усього	у тому числі									
		аудиторні	лекції	семінарські	лабораторні	самостійна робота	аудиторні	лекції	семінарські	лабораторні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7					
Модуль 1. Фахова підготовка еколога											
Тема 1. Тенденції розвитку ринку праці в екології.	12	4	2	2		8	1	1			12
Тема 2. Нормативно-правова база підготовки еколога	14	6	2	4		8	1		1		11
Тема 3. Галузевий стандарт вищої освіти	12	4	2	2		8	1	1			12
Тема 4. Освітня програма	13	5	2	2		8	1		1		11
Тема 5. Критерії оцінювання якості освітньої програми	12	4	2	2		8	1	1			12
Тема 6. Компетентності та програмні результати навчання	12	4	3	2		8	2	1	1		11
Тема 7. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти	13	5	3	2		8	1		1		12
Модуль I	2	2		2			1		1		
Разом за модуль	90	34	16	18		56	9	4	5		81
Модуль 2. Критичне мислення в професійній діяльності еколога											
Тема 1. Джерела інформації.	12	4	2	2		8	1	1			10
Тема 2. Види видань	12	4	2	2		8	1		1		10
Тема 3. Аналіз отриманих даних.	12	4	2	2		8	1	1			11
Тема 4. Академічна доброчесність	12	4	2	2		8	1	1			10
Тема 5. Підготовка і оформлення списку використаних джерел.	12	4	2	2		8	2	1	1		10
Тема 6. Ринок праці для фахівця еколога.	12	4	2	2		8	1		1		10
Тема 7. Система екологічного управління в Україні.	12	4	2	2		8	1		1		10
Тема 8. Підготовка резюме.	4	4	2	2			1		1		10
Модуль II	2	2		2							
Разом за модуль II	90	34	16	18		56	9	4	5		81
Усього годин	180	68	32	36		112	18	8	10		162

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

Модуль I. Фахова підготовка еколога.

Тема 1. Тенденції розвитку ринку праці в екології. КВЕД. Конкурентоспроможність випускника на ринку праці.

Тема 2. Нормативно-правова база підготовки еколога. Закон України «Про вищу освіту»: заклади вищої освіти, управління в сфері вищої освіти, ліцензійні умови, рівні, ступені та кваліфікація вищої освіти, забезпечення якості вищої освіти, доступ до вищої освіти та ін.

Тема 3. Галузевий стандарт вищої освіти. Поняття про галузевий стандарт вищої освіти, його основні положення (спеціальність 101 Екологія).

Тема 4. Освітня програма. Мета, характеристика, особливості ОП. Придатність до працевлаштування випускника ОП. Подальше навчання.

Тема 5. Критерії оцінювання якості освітньої програми. 10 критеріїв оцінювання якості освітніх програм.

Тема 6. Компетентності та програмні результати навчання. Цілі ОП, компетентності, програмні результати навчання за ОП.

Тема 7. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти. Індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Участь студента в удосконаленні ОП. Інструменти формування індивідуальної освітньої траєкторії (вибіркові дисципліни, курси, неформальна освіта).

Модуль II. Критичне мислення в професійній діяльності еколога.

Тема 1. Джерела інформації. Критичний підхід до вибору і аналізу джерел інформації. Робота з офіційними документами та інтернет-сайтами.

Тема 2. Види видань. Наукові видання, періодичні, навчальні, презентаційні.

Тема 3. Аналіз отриманих даних. Робота з інформаційними джерелами, посилання, цитування, запозичення.

Тема 4. Академічна доброчесність. Поняття про академічну доброчесність, плагіат.

Тема 5. Підготовка і оформлення списку використаних джерел. Системи ДСТУ. Правила оформлення.

Тема 6. Ринок праці для фахівця еколога. Можливості працевлаштування для фахівця-еколога. Вимоги до посади екологічного інспектора, державного службовця у сфері екології, фахівця по роботі з об'єктами відновлювальної енергетики, фахівця по громадській екологічній роботі, інженера-еколога, фахівця із екологічного менеджменту і екологічного консалтингу та ін.

Тема 7. Система екологічного управління в Україні. Особливості структури органів державного управління, їх основні завдання та напрямки діяльності в галузі екології та охорони навколишнього середовища. Структура, задачі, функції та правовий статус державної служби в галузі охорони навколишнього природного середовища, міжнародних організацій та громадських організацій. Забезпечення екологічної безпеки неурядовими організаціями. Роль громадських організацій у збереженні природи та збалансованого природокористування.

Тема 8. Підготовка резюме. Пошук роботи за фахом. Види резюме. CV. Аналіз сайтів роботи. Презентація професійних та особистих якостей. Співбесіда з роботодавцем.

IV. Засоби діагностики успішності навчання.

З метою оцінювання результатів навчальних досягнень студентів робочою програмою передбачено поточний контроль знань студентів.

Основними формами поточного контролю є:

- вхідний контроль (з метою визначення рівня знань студентів, набутих на попередньому етапі підготовки)
- контроль на аудиторних заняттях (усне або письмове опитування) та вчасне і правильне виконання лабораторної роботи.
- контроль самостійної роботи
- модульний контроль у вигляді письмових завдань.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання залік.

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни проводиться у формі заліку. За результатами роботи на практичних заняттях, виконанням завдань для самостійної роботи студент отримує певну кількість балів. Підсумковий семестровий контроль у формі заліку виставляється за результатами поточної успішності.

Поточна успішність в дисципліні оцінюється від 0 до 100 балів.

Якщо за результатом поточного контролю студент набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку визначеного в університеті, від 35 до 59 балів – не отримує заліку з можливою ліквідацією академічної заборгованості, 60 і більше балів – отримує залік з диференціацією за балами відповідно до шкали ЄКТС.

VI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Вступ до фаху: Підручник (гриф МОНУ №1/11-19735 від 15.12.2014) / М.О. Клименко, В.Г. Петрук, О.Г. Мудрак, Р.В. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 428 с.
2. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.
3. Некоз А.Н. Вступ до фаху. Екологія та охорона навколишнього середовища: Навчальний посібник. Видання 2-е доп., перероб. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2002. – 170 с.

Допоміжні

1. Вступ до фаху. Навчальний посібник / В.Г. Петрук, Г.О. Білявський, О.В. Мудрак (Гриф МОН №1/11-9565 від 15.10.10). – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 400 с.
2. Вступ до фаху: Підручник (гриф МОНУ №1/11-19735 від 15.12.2014) / М.О. Клименко, В.Г. Петрук, О.В. Мудрак, Р.В. Петрук, Л.В. Клименко, Н.В. Гнілуша. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 428 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про вищу освіту. Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 26.06.91. №1268-ХІІ. – Офіційна веб-сторінка. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12_4.
4. Концепція екологічної освіти в Україні, затверджена Міністерством освіти і науки України №13/6-19 від 20.12.2001 р. – Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list-B407A47B26>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Сайт Міністерство енергетики і захисту довкілля України. – Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=244974916
7. Сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/>